

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving betreffende het toezicht op en bepaalde organisatorische aspecten van het hoger onderwijs
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag Raad van State

1. INHOUDELIJK

Voorliggend ontwerp van decreet wijzigt

- de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instellingen,
- het decreet van 4 april 2003 houdende bepalingen tot de oprichting van een Universiteit Antwerpen en tot wijziging van het decreet van 22 december 1995 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen;
- het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap;
- het decreet van 20 februari 2009 betreffende de Hogere Zeevaartschool;
- de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013;
- het decreet van 4 mei 2018 betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en de versterking van de lerarenopleidingen binnen de hogescholen en universiteiten.

De aanpassingen betreffen het toezicht op het hoger onderwijs en verschillende bepalingen van organisatorische of technische aard en hebben geen consequenties voor de inhoud van de opleidingen van het hoger onderwijs.

Volgende elementen zijn vervat in het voorliggend voorontwerp:

1. het aanleveren van jaarrekeningen door de instellingen voor hoger onderwijs;
2. het aanpassen van het toezicht op de instellingen van hoger onderwijs;
3. de financiering van de graduaatsopleidingen aan de Hogere Zeevaartschool;
4. het verduidelijken van het studietoelagekrediet bij lerarenopleidingen en de verwervingsgrenzen in het hoger onderwijs;
5. het aanpassen van de regeling van de overgang van het personeel van de specifieke lerarenopleiding van een cvo naar het integratiekader;
6. het interpretatief kwalificeren als universiteit van de Vlerick Business School, de Antwerp Management School en het Instituut voor Tropische Geneeskunde;
7. de mogelijkheid voor de erkende politiescholen om een aanvraag in te dienen voor de registratie als instelling voor hoger onderwijs;
8. de naamswijziging van de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid in Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies;
9. de studieomvang van een afstudeerrichting in de master in de geneeskunde;

10. de artistieke toelatingsproef voor het voorbereidingsprogramma van de educatieve masteropleiding voor kunstvakken;
11. de educatieve masteropleidingen aan de universiteiten en Schools of Arts;
12. het verduidelijken van de plaats van de kwaliteitszorg voor de opleidingen van de transnationale Universiteit Limburg;
13. het stimuleren van ondernemen in het hoger onderwijs;
14. de elementen die worden opgenomen in het erkenningsbesluit van een nieuwe bachelor- of masteropleiding;
15. het aanpassen van de aanvraagprocedure macrodoelmatigheid door andere ambtshalve geregistreerde instellingen;
16. een technische correctie bij het toelatingsexamen arts-tandarts;
17. het voorzien in een aangepast modeltraject voor graduaatsopleidingen;
18. het aanpassen van de indiendata en procedure voor de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde;
19. de eedaflegging van de bestuursrechters van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen;
20. een extra indienmoment voor de toets nieuwe opleiding voor omvorming van hbo5-opleidingen;
21. de rangschikking van een opleiding over meer dan 1 studiegebied – kunsten;
22. de financiering van nieuwe graduaatsopleidingen in instellingen die geen hbo5-opleidingen overnemen;
23. het afschaffen van de leidraad voor het beleidsplan over studentenvoorzieningen;
24. overgangsmaatregelen voor personeel van hbo5-opleidingen en SLO.

Dit voorontwerp van decreet werd principieel goedgekeurd op de zitting van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 (VR 2018 2007 DOC.0942) met het oog op een adviesaanvraag bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Vlaamse Onderwijsraad.

De VLOR gaf haar advies op 13 september 2018, de SERV op 17 september 2018.

Het voorontwerp werd onderhandeld in het Vlaams Onderhandelingscomité voor het Hoger Onderwijs en het Universitair Ziekenhuis Gent op 18 september en 2 oktober 2018 en in het Sectorcomité X – Onderwijs (Vlaamse Gemeenschap - Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap" - Overkoepelend onderhandelingscomité gesubsidieerd vrij onderwijs) op 25 september 2018 voor de artikelen 80 t.e.m. 88.

Deze onderhandelingen werden afgesloten met een gedeeltelijk akkoord als resultaat.

De getekende protocollen met nummers 91 en 109 zijn als bijlage bij deze nota gevoegd.

Volgende aanpassingen aan het voorontwerp van decreet werden aangebracht ten opzichte van de principieel goedgekeurde tekst van juli 2018:

- de Vlor vroeg in haar advies om voor het hervormde toezicht op het hoger onderwijs de decreettekst op enkele punten scherp te stellen en verduidelijkingen aan te brengen in de memorie. Op deze vragen werd ingegaan en de artikelsgewijze toelichting werd op deze punten aangepast;
- artikel 16 in verband met de omvang van de afstudeerrichting van de masteropleiding in de geneeskunde werd aangepast en geldt nu voor de masteropleidingen in het studiegebied geneeskunde;
- artikel 18 werd herschreven zodat het duidelijk wordt dat het pakket van 15 studiepunten component leraarschap in een educatieve masteropleiding kan worden verworven in een voorbereidingsprogramma of als een pakket van keuzevakken in de educatieve masteropleiding;

- artikel 24 is een nieuw toegevoegd artikel en bepaalt dat als een professionele bacheloropleiding gerangschikt is over studiegebieden heen en waarvan een van de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunst of Muziek en podiumkunsten is, de artistieke toelatingsproef optioneel is. De achterliggende redenen zijn dat er geen toelatingsproeven in de andere studiegebieden van de professioneel gerichte opleidingen zijn en in tegenstelling met de meeste opleidingen in de kunsten, zijn er in de studiegebieden geen bijkomende puntengewichten en plafonds vastgelegd.
- voor graduaatsopleidingen die de hogeschool niet vanaf september 2019 (maar wel op een latere datum) wil opstarten wordt voorzien dat wanneer er een TNO wordt ingediend voor 1 september 2019 de hogeschool voor deze opleiding de onderwijsbevoegdheid toch niet verliest. Na een positief toetsingsbesluit en de erkenning door de Vlaamse Regering wordt de opleiding opgenomen in de lijst met opleidingen die de Vlaamse Regering vastlegt voor het volgende academiejaar (artikel 31);
- artikel IV.28 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat maximum 72% van de leden van het onderwijzend personeel benoemd mag zijn. Bij onderwijsdecreet XXIII van 19 juli 2013 zijn een aantal personeelsnormen voor het opmaken van de personeelsformatie opgeheven en is de benoemingsnorm van 72% voor een periode van 5 jaar vanaf 2014 opgeschort. Deze schorsing loopt af op 1 januari 2019. Om de hogescholen ook na 1 september 2019 nog voldoende ruimte te geven om een benoemingsbeleid uit te werken, wordt de opschorting van het benoemingspercentage met 3 jaar verlengd (artikel 39);
- niet enkel de leidraad voor de opmaak van het beleidsplan wordt afgeschaft, ook de verplichte termijn van 5 jaar voor dit beleidsplan wordt afgeschaft. Dit gebeurde op vraag van de hogeronderwijsinstellingen, die hierdoor de termijn kunnen afstemmen op de termijn van het gehele beleidsplan van de instelling (artikel 41);
- de hogescholen en universiteiten krijgen de mogelijkheid om van die huidige groep van personeelsleden van de regeringscommissariaten personeelsleden te werven zonder openbare procedure. Indien het personeelslid hiervoor kiest, vervallen de voorziene overgangsmaatregelen maar gelden de rechtspositieregeling en de arbeidsvoorwaarden van de betrokken hogeronderwijsinstelling. Een benoemd personeelslid van een regeringscommissariaat dat overgaat naar een hogeschool of een publiekrechtelijke universiteit wordt binnen die instelling ook benoemd. Het behoud van de benoeming is niet mogelijk bij een overgang naar het administratief en technisch personeel van een vrije universiteit omdat daar geen benoemde ATP-leden zijn. Dit werd nu wel mogelijk gemaakt (artikel 63).

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De mogelijke budgettaire implicaties voor de graduaatsopleidingen werden reeds beargumenteerd naar aanleiding van het decreet betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen dat op 4 mei 2018 door de Vlaamse Regering werd bekrachtigd en afgekondigd, de voorliggende artikels zijn een technische uitwerking voor bepaalde hogescholen.

De vernieuwingen in het kader van het toezicht op het hoger onderwijs kaderen binnen de conceptnota "Een slanker toezichtmodel voor het Vlaamse Hoger Onderwijs", die de Vlaamse Regering goedkeurde op 30 september 2016. De financiële impact kadert binnen de reeds opgelegde en door de Vlaamse Regering goedgekeurde besparingen op het personeelsapparaat van de Vlaamse Overheid (2014-2019) en het goedgekeurde kerntakenplan van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

De andere elementen uit het voorontwerp hebben geen budgettaire weerslag.

Het gunstig advies met voorwaarden van de Inspectie van Financiën werd verleend op 27 juni 2018. De bepalingen met betrekking tot het toezicht hoger onderwijs zijn aangepast op basis van de geformuleerde voorwaarden.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 20 juli 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De vernieuwingen in het kader van het toezicht op het hoger onderwijs kaderen binnen de conceptnota "Een slanker toezichtmodel voor het Vlaamse Hoger Onderwijs", die de Vlaamse Regering goedkeurde op 30 september 2016. De financiële impact kadert binnen de reeds opgelegde en door de Vlaamse Regering goedgekeurde besparingen op het personeelsapparaat van de Vlaamse Overheid (2014-2019) en het goedgekeurde kerntakenplan van het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen.

De andere elementen uit het voorontwerp hebben geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1 Het bijgaande voorontwerp van decreet werd waar nodig aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/264 van 15 juni 2018.

2 Dit ontwerp van besluit bevat hoofdzakelijk regelgeving met een louter formeel karakter. Er werd dan ook geen RIA opgesteld.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving betreffende het toezicht op en bepaalde organisatorische aspecten van het hoger onderwijs en aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van onderwijs,

Hilde CREVITS

Bijlagen:

- het principieel goed te keuren voorontwerp van decreet en bijhorende memorie van toelichting
- de adviezen van SERV en VLOR
- de protocollen van de onderhandelingscomités